

INGLIZ TILI DARSLARIDA HAYVONOT OLAMINI O'RGATISH ISHLANMA – LOYIHASI

Artikova Nargiz Shuxratovna

Boshlang'ich ta'lim nazariyasi kafedrası o'qituvchisi

E-mail: nargizartikova1982@gmail.com

Nurmatova Shahnoza Xasan qizining

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

Maktabgacha va boshlang'ich

ta'limda xorijiy til yo'nalishi 3-bosqich talabasi

E-mail: xasanovnabonu347@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7975272>

Annotatsiya. Ushbu maqolada kichik yoshdagi bolalarning ingliz tili darslarida hayvonot olamini o'rgatish ishlarni loyihasi to'g'risida ma'lumotlar keltirib o'tilgan.

Kalit so'zlar: hayvon, inglizcha ertaklar, yangi so'zlar, yovvoyi tabiat olami, rang barang multfilmlar, hayvon qaxramonlari, jismoniy faoliyat, taqlit, rolli o'yin, tematik darslar, video materiallar, sirk, uy hayvoni, audiolar.

PROJECT OF TEACHING THE WORLD OF ANIMALS IN ENGLISH CLASSES

Abstract. This article provides information about the development project of teaching the animal world in English language classes for young children.

Keywords: animal, English fairy tales, new words, wildlife world, colorful cartoons, animal characters, physical activity, imitation, role play, thematic lessons, video materials, circus, pet, audios.

ПРОЕКТ ОБУЧЕНИЯ МИРУ ЖИВОТНЫХ НА КЛАССАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Аннотация. В данной статье представлена информация о развивающем проекте обучения животному миру на уроках английского языка для детей раннего возраста.

Ключевые слова: животное, английские сказки, новые слова, мир дикой природы, красочные мультфильмы, персонажи-животные, двигательная активность, подражание, ролевая игра, тематические уроки, видеоматериалы, цирк, домашнее животное, аудиозаписи.

Kirish

Ma'lumki, hozirgi kunda mamlakatimizda ingliz tilini o'rgatish va o'rganish muhim

o
d
a
a
d
x
b
n
h
a
h
g
h
a
a

H

Lug'atni taqdim etishning keyingi bosqichi ushbu so'zning ta'rifini mos keladigan

Ingliz tilidagi hayvonlarning nomlari bolalar va kattalar tomonidan ishtiyoq bilan o'rgatiladi. Bolalar uchun hayvonlarning nomini eslab qolish mavhum narsalarga qaraganda osonroq. Ingliz tili darslarida bolalar so'raydigan birinchi savollardan biri bu, ingliz tilida "hayvonlar"ni qanday aytasiz? Hayvonlarning nomlari ingliz ertaklarida ham uchraydi. Ekzotik hayvonlarning nomlari bilan tezda tanishishni istagan kattalarga yovvoyi tabiat olami haqida ingliz tilidagi hujjatli filmlarni tomosha qilishni tavsiya qilish mumkin. Ba'zan turli hayvonlarning nomlari sanab o'tilgan ritmik bolalar qo'shiqlarini bir necha marta tinglash foydali bo'ladi. Va, albatta, asl nusxadagi rang-barang Disney multfilmlarini (The Lion King, Lady and the Tramp, Bambi va boshqalar) hech kim bekor qilmagan. Hayvonlar har doim bola bilan o'ynash uchun ajoyib mavzudir. Va maktabgacha yoshdagi bolalar uchun ingliz tili darslarida, o'yinda ushbu materialdan o'tish yaxshidir. Hayvon qahramonlari bilan qo'shiqlar va multfilmlar - bolalar uchun ingliz tilida ko'plab ta'limiy qisqa qo'shiqlar va hayvonlar bilan multfilmlar mavjud. Ammo, agar bilim darajasi imkon bersa, siz "Qirol sher", "Madagaskar" yoki "Zootopiya" ni asl nusxada ko'rishingiz mumkin. "LARP" (jonli rolli o'yin) - siz jismoniy faoliyatni so'zlarni yodlash bilan birlashtira olasiz, shuningdek, reaksiyani rivojlantirish ustida ishlashingiz mumkin. Bolalar turli hayvonlarning xatti-harakati yoki tovushlarini taqlid qilishlari mumkin, o'qituvchi o'yin davomida yangi hayvonni tayinlashi mumkin va bola tezda rolni o'zgartirishi kerak.

"Novakid" o'qituvchilari tematik darslarni shakllantiradilar va darsda doimiy ravishda o'yin elementlari, qo'shiqlardan foydalanadilar. Novakid o'ziga xos ko'plab tarkibga ega, jumladan, qiziqarli qahramonlar bilan animatsion komikslar va bolalar o'rmonga borishlari, yovvoyi tabiat fotografi rolini sinab ko'rishlari mumkin bo'lgan VR sayohatlari va boshqalar. O'quvchining o'rganish uslublariga ko'ra lug'atni o'rgatishda turli xil uslubiy yondashuvlar bo'lishi kerak. Audio o'quvchi uchun har doim ona tilida so'zlashuvchi tomonidan o'qiladigan skriptni yoki hayvonlar haqida ma'lum mavzulardan foydalanishga oid video materiallarni (masalan, National Geographic Channel filmi yoki dasturi) o'qiydigan audio lingval usulidan foydalanish foydalidir.

Rolli o'yin ham samarali usul bo'lishi mumkin, bunda o'quvchi hayvonlar haqidagi ertak hikoyasini sahnalashtirishi kerak, bunda har bir ishtirokchi ma'lum bir hayvon rolini bajaradi va uni tasvirlash va sahnada ijro etish orqali uning xarakterini ko'rsatishga harakat qiladi. Faoliyat tasnifi lug'atni o'rgatishda, shuningdek, hayvonlarni bildiruvchi so'zlarni uy va yovvoyi hayvonlarga bo'lish uchun jadvalni taqdim etish orqali ham qo'llanilishi mumkin. Texnik lug'atni o'rgatishning eng muhim nuqtalari o'quvchilar uchun o'quv dasturiga kiritilishi kerak, ularda a) hayvonlarning ingliz tilidagi nomlari kabi mavzular va b) xarakter, tavsif, ularning turmush tarzi va boshqalarni ifodalash kabi vazifalar bo'lishi mumkin. Shunday qilib, yuqorida aytilganlarning barchasini umumlashtirgan holda, lug'atni o'rgatishda turli xil zamonaviy pedagogik usullardan foydalanish, xususan, ingliz tilidagi "hayvonlar" ni bildiruvchi so'zlarning semantik sohasiga tegishli lug'at samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi, degan xulosaga kelish mumkin.

Hayvonlarning turli xil to'g'ri nomlari bilan nomlanishi qadim zamonlardan to hozirgi kungacha sodir bo'lgan, bu ularning inson hayotidagi beqiyos o'rni bilan bog'liq: ular insonning iqtisodiy faoliyatida ajralmas yordamchi, sirk va hayvonot bog'i xodimlari, yaqin va haqiqiy do'stlardir.

Shunday qilib, kompyuterlashtirishning tarqalishi va yangi atamalarning paydo bo'lishi Chip kabi hayvonlar nomlarining paydo bo'lishiga olib keldi. Flash va boshqalar. Ba'zi taxalluslar

shu qadar mashhur bo'lib, tez-tez ishlatib turilganki, ular ma'lum bir sinfga tegishli har qanday hayvonni chaqirishadi, masalan, itlar orasida Drujok, mushuklar orasida Vaska. Ingliz adabiyotida ko'pincha hayvonlarning nomi ularning nomidir: Cat, Dog, ko'pincha maqolasiz va bosh harf bilan yoziladi. Zoonimlar ko'pincha hayvonlarning jismoniy fazilatlarini, ularning tashqi ko'rinishini, xarakter xususiyatlarini, aql-idrokini, ko'nikmalarini aks ettiradi, bu adabiyotda ayniqsa muhimdir, agar shaxsga xos bo'lgan hayvon unga xos bo'lgan o'ziga xos xususiyatlar tufayli ma'lum bir nom olgan bo'lsa; bu orqali o'quvchilarning qiziqishini oshiradi va muallifning g'oyasini tushunishga yordam beradi.

REFERENCES

1. <https://goaravetisyan.ru/uz/zhivotnyi-po-angliiski-tematicheskaya-leksika-nazvaniya/>
2. Vereninova J.B. O'rganilayotgan va ona tillarining fonetik asoslarining o'ziga xos xususiyatlaridan kelib chiqqan holda ingliz tilini talaffuz qilishni o'rgatish / J.B. Vereninova // Maktabda chet tillari. - 1994 yil - 5-son
3. Жуманова, Ф. У., Артикова, Н. Ш. (2022). PISA va TIMSS қиёсий халқаро тадқиқотлар. Yangi o'zbekistonda pedagogik ta'lim innovatsion klasterini rivojlantirish istiqbollari, 1(1), 452-454.
4. Usmanova, K. A., Artikova, N. S., Xasanov, R. N., & Qarshiboeva, O. (2022). Oziq-ovqat sanoatida anjirni o'rni. *Science and Education*, 3(5), 188-190.
5. Artikova, N. Sh., Jumanova, F. U. (2021). Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'quvchilarida o'qish savodxonligini rivojlantirish (PIRLS) misolida. *Образование и наука XXI века*,
6. Jumanova, F. U., Artikova, N. Sh. (2021). Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'quvchilarida o'qish savodxonligini rivojlantirish (PIRLS) misolida. *Ўзбекистон олимлари ва ёшларининг инновацион илмий амалий тадқиқотлари*, 10(29), 106-109.
7. Артикова, Н. Ш. (2021). Ўқувчиларда ўқиш ва матнни тушуниш саводхонлигини ривожлантириш. *Актуальные вызовы современной науки*, 1(55), 63-67.
8. Jumanova, F. U., Artikova, N. Sh. (2021). Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qish savodxonligini rivojlantirishning ilmiy asoslari. *Образование и наука в XXI веке*, 3(20), 389-396.
9. Jumanova, F. U., & Artikova, N. S. (2021). PIRLS tadqiqotlariga tayyorlashda "organayzer" metodidan foydalanish imkoniyatlari. *Academic research in educational sciences*, 2(CSPI conference 1), 1471-1475.
10. Jumanova, F. U., & Artikova, N. S. (2021). Shaxs kamoloti va faoliyat (muloqot), ularni boshqarish ma'rifiy pedagogic muammo sifatida. *Academic research in educational sciences*, 2(4), 81-88.
11. Артикова, Н. Ш., Болтаева, Т. Р. (2020). Бошланғич ва юқори синфлар адабий таълими узвийлиги билан боғлиқ муаммолар ҳамда уларнинг ечими. *Malaka oshirish tizimida integratsiya va innovatsion tafakkur. Malaka oshirish tizimida integratsiya va innovatsion tafakkur*, 1(1), 368-370.
12. Артикова, Н. Ш. (2019). Бошланғич синф ўқувчиларини халқаро тадқиқотларда ўқиш саводхонлигини баҳолаш бўйча PIRLS дастурига. *Таълимдаги инновациялар ва ислохотлар контекстида замонавий кластер тизими*, 2(1), 53-55.

13. Nargiz Shuxratovna, A. . (2022). BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARINI PIRLS XALQARO BAHOLASH DASTUR TIZIMINI RIVOJLANTIRISH. *Scientific Impulse*, 1(4), 1592–1594. Retrieved from <http://nauchniyimpuls.ru/index.php/ni/article/view/2071>
14. Artikova Nargiz Shuxratovna, Abduvosiyeva Zuhra Isroil qizi. (2023). XORIJIY TILLARNI O'QITISH VA UNING XUSUSIYATLARI. *IQRO JURNALI*, 2(1), 331–340. Retrieved from <http://wordlyknowledge.uz/index.php/iqro/article/view/288>